

Stockholm 2011-11-15

Till
Länsstyrelsen i Stockholms län
Att: Maria Tengvard
Box 220 67
104 22 Stockholm

Yttrande från Naturskyddsföreningen i Stockholms län om förslag till Klimat- och energistrategi för Stockholms län

Inledning

Naturskyddsföreningen i Stockholms län (föreningen) välkomnar att Länsstyrelsen tar ett helhetsgrepp på klimat- och energifrågorna genom detta förslag till strategi. De som huvudsakligen ska genomföra strategin och framförallt medverka till att kraftfulla åtgärder tas fram är kommunerna. Det är dock ett faktum att Länsstyrelsen många gånger inte har någon formell makt att styra kommunerna i rätt riktning. Det krävs alltså ett väl utvecklat samarbete både mellan Länsstyrelsen, Landstinget och kommunerna och mellan kommunerna i sig. Sedan snart sex år bedrivs ett framgångsrikt samverkansarbete mellan kommunerna i tre av stockholmsregionens tio gröna kilar; Rösjökilan, Angarnkilan och Bogesundskilen. Arbetet är främst inriktat på grönområden men kan med fördel inkludera arbetet med att nå klimatmålen.

Då föreningen inte aktivt arbetar med samtliga områden som listas i strategin fokuserar vi på delstrategierna nr 1, 4 och 5.

Delstrategi 1: Transporter och resande

De möjliga åtgärderna, både övergripande och för personresor, som föreslås är relativt klara och stringenta för att vara strategier. Det som krävs är naturligtvis förslag till konkreta åtgärder och den politiska viljan att genomföra dem. Ett av de viktigaste och faktiskt mest konkreta målen som finns för vägtrafiken är det som togs i samband med att den sk ”Stockholmsförhandlingen” som undertecknades 2007. Målet säger att koldioxidutsläppen från vägtrafiken ska minska med 30 procent. Under 2010 antog landstingsfullmäktige en ny regionplan – RUFS 2010 – som anger riktlinjer för regionens utveckling till 2030. I planen ingår dels de infrastruktursatsningar som redovisades i Stockholmsförhandlingen, dels skisseras vilka tekniska förbättringar och ekonomiska styrmedel som krävs för att nå det antagna målet om minskade koldioxidutsläpp med 30 procent.

Det är nu bara 19 år till 2030 och fortfarande saknas ett handlingsprogram för hur målet på 30 procent ska nås. För att detta mål i RUFS ska kunna nås är det angeläget att en bred diskussion med alla parter i regionen startas. I både Stockholmsförhandlingen och RUFS diskuteras vilken typ av åtgärder som krävs. En är naturligtvis att påskynda den tekniska förnyelsen av både fordon och drivmedel. En annan central åtgärd att flytta så stor del av resorna från privatbilism till kollektivtrafik, effektivisera godstrafiken och om möjligt lyfta över den på spår. I Stockholmsförhandlingen ingick därför bl.a. en begäran till regeringen att dels införa km-skatt på

Naturskyddsföreningen i Stockholms län

www.naturskyddsforeningen.se/stockholm

Kansli
Norrbäckagatan 80
113 41 Stockholm

Telefon & e-post
Tel: 08-644 52 70
kansli.stockholm@naturskyddsforeningen.se

Bankgiro & org.nr
5650-1844
80 20 16 – 31 38

den tunga trafiken, dels snarast överföra den formella kontrollen över trängselskatten till lokal nivå. I RUFSS är utgångspunkten att en central utmaning är att förhindra att prognosen om en ökning av vägtrafikarbete till 2030 med 70-80 procent måste förhindras, troligen mer än halveras, för att målet ska kunna nås. Såvitt föreningen kan förstå har arbetet med att förverkliga det ambitiösa klimatmålet i RUFSS ännu inte på allvar dragits igång. Med tanke på den rad aktörer som måste samverka och magnituden hos den utmaning det handlar om är det angeläget att processen snarast dras igång. Sättet att nå målet om 30 procent kan sägas inbegripa i princip samtliga förslag till möjliga åtgärder som listas i förslaget till strategi.

Delstrategi 4: Samhällsplanering, regionala strukturer och markanvändning

Som påpekas i förslaget så krävs det permanenta och effektiva samverkansformer för att denna delstrategi ska fungera. Länets kommuner måste se längre än sina egna gränser för att en hållbar samhällsplanering ska bli verklighet. Exemplet med samverkan kring de gröna kilarna i inledningen är ett exempel på en samverkansform som håller på att utvecklas åt rätt håll. Just grönstrukturen med de tio gröna kilarna är en regional struktur som saknas i delstrategin. De gröna kilarna och andra grönområden i Stockholms län har ekologisk betydelse genom att de länkar samman de inre delarna av stadens grönområden med landsbygden runt omkring. Kilarna utför viktiga ekosystemtjänster som bl.a. innefattar luftrening, vattenflödes- och erosionsdämpning, pollinering av både vilda växter och grödor. Försvinner grönområdena förlorar vi dessa tjänster och i detta sammanhang innebär det att det finns risk för att storstadsregionens förmåga att svara på miljöhot som ex. klimatförändringar blir sämre. Att bevara och utveckla grönstrukturen och dess gröna kilar ska inte ses som ett sätt för samhället att anpassa sig till ett förändrat klimat, vilket enligt förslaget inte ska vara en del av strategin, utan som ett sätt att dämpa verkningarna av ökande halter av växthusgaser i atmosfären. En beskrivning av grönstrukturen som en del av samhällsplaneringen måste alltså in i delstrategins inledningstext och även finnas med under möjliga åtgärder, förslagsvis under rubriken "Samhällsplanering".

I övrigt finns enligt föreningen de viktigaste delarna med för att samhällsplaneringen ska lyckas komma tillrätta med klimathotet. Men, precis som för övriga delstrategier krävs det konkreta åtgärder som sätter kraft bakom orden.

Delstrategi 5: Långsiktigt bärkraftig konsumtion av varor och tjänster

Denna del av klimatproblematiken har äntligen fått den uppmärksamhet som krävs. Frågorna hur man ska mäta och komma tillrätta med klimateffekter av konsumtion är komplicerade och måste många gånger lösas genom internationella förhandlingar för utsläppstak. Det är dock mycket viktigt att vi redan på lokal och regional nivå uppmärksammar frågorna för att hjälpa till med lösningarna.

Det som måste till är att kommunerna själva lyfter denna fråga och föreningen kräver att de inkluderare den i sina lokala klimatmål och -strategier. Detta krav bör tydligt framgå i delstrategin för att förmå kommunerna att göra detta.

Mårten Wallberg
Ordförande
